

at-Tabarî och Allâhs höghet – till försvar av at-Tabarîs dogm och kunskap

Del 1 at-Tabarîs uttalanden om Allâhs höghet

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Allâh (ta'âlâ) har sagt om Sig själv att Han är ovanför himlen. Också Muhammad (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam), den siste profeten, har sagt så. Alla lärda bland de gudfruktiga följeslagarna och de kunniga imamerna är enade om det.

Ibn Qudâmah al-Maqdisî

at-Tabarî klargör sin dogm

När det kommer till en persons kunskap och lära så räcker det att han håller sig till Allâhs (‘azza wa djall) ord:

قُلْ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى

”Säg: ”Anropa Allâh eller anropa den Nåderike! Med vilket namn ni än anropar Honom så är fullkomlighetens sköna namn Hans.”¹

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا

”Allâhs är fullkomlighetens sköna namn; anropa Honom alltså med dem.”²

Han skall veta att hans Herre är Han som har rest Sig över tronen. Honom tillhör allt det som himlarna rymmer och det som jorden bär och allt som finns däremellan och allt som marken gömmer. Den som säger något annat har gått förlorad, vilse och under.

Människor! Låt den närvarande underrätta den frånvarande att jag dyrkar Allâh med detta som jag har nämnt och klargjort för er. Den som säger något annat om mig eller adderar till mina ord eller påstår att jag har en annan åsikt, är en angripande lögnare, ljugare och mytoman som förtjänar att drabbas av Allâhs ilska. Må de drabbas av Allâhs vrede och förbannelse i de båda livet.³

¹ 17:110

² 7:180

³ Sarîh-us-Sunnah, sid. 51

Ordet الإستواء betyder resning och upphöjning

Allâh (subhânahu wa ta'âlâ) sade:

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

”Det är Han som för er har skapat allt vad jorden bär, därefter استوى Han إلى himlen och formade den till sju himlar. Han har kunskap om allt.”⁴

Uttolkarna är oense om Hans ord:

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ

”... därefter استوى Han إلى himlen...”

Vissa säger att det betyder att Han vände Sig mot den. Exempelvis sägs det:

”En person var vänd mot en annan. Därefter استوى han على mig och إلى mig och började förtala mig.”

Det vill säga att han vände sig mot mig och började förtala mig. Exempelvis sade poeten:

*De snabba kamelerna tog oss genom Sharawrâ
och استوين mot Dhadjû'*

Andra säger att det inte var i form av ändring från Allâh, utan att Han avsåg Sin handling. Exempelvis säger du att kalifen var på irakiernas sida för att sedermera ändra sig till Levanten. Det vill säga, hans handling.

Somliga säger att det betyder att den (استوت به), det vill säga jämnades till av Honom.

Några säger att det betyder att Han avsåg den. Det sägs att var och en som till sist lämnar en handling som han har hållit på med är إلى مستو det som han har avsett.

Andra säger att الإستواء är höghet (العلو) och höghet är resning (الإرتفاع). Till dem som har sagt så hör ar-Rabî' bin Anas. Det har berättats för mig från 'Ammâr bin al-Hasan: 'Abdullâh bin Abî Dja'far berättade för oss, från sin fader, från ar-Rabî' bin Anas som sade om:

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ

”... därefter استوى Han إلى himlen...”

”Det vill säga reste Sig över himlen.”

De som förklarar الإستواء i form av höghet och resning har delade åsikter om vem eller vad som reste sig över himlen. Vissa säger att det är himlens Skapare och Bildare som har rest Sig och upphöjt Sig över himlen. Andra säger att det är röken som Allâh har låtit vara jordens himmel.

Enligt arabiskan kan الإستواء stå för flera saker däribland en fulländad ungdom och styrka. I så fall sägs det att mannen har استوى.

En annan betydelse är korrektion efter snedhet. Det sägs att en persons tillstånd har استوى efter att ha

⁴ 2:29

varit krokigt.

En tredje är att man åtar sig en handling. Det sägs att en person اسْتَوَى mot en annan på ett förkastligt och dåligt sätt efter att ha behandlat honom väl.

En fjärde är erövring (الإستيلاء) och makt (الإحتواء). Det sägs att en person اسْتَوَى ett kungadöme, det vill säga erövrade det och ockuperade det.

En femte är höghet (العلو) och resning (الإرتفاع). Det sägs att en person اسْتَوَى på sin stol, det vill säga var på den.

Den mest korrekta förklaringen är att Han höjde och reste Sig över dem (علا عليهم و ارتفع), ordnade dem med Sin styrka och skapade dem till sju himlar.

Det är märkligt hur vissa förnekar den korrekta betydelsen i arabiskan när de förklarar Allåhs ord:

ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ

”... därefter استوى Han إلى himlen...”

som betyder höghet och resning, vilket är den förstådda tolkningen, för att kunna undkomma det som de anser fordra, nämligen att Han var under den innan Han upphöjde Sig över den och besteg den, och istället tolkar den på ett okänt och fördömt sätt. Han lyckas dock inte undkomma dilemmat. Så det sägs till honom: Menar du att اسْتَوَى betyder att Han vände sig mot himlen efter att ha varit bortvänd från den? Om han säger att vändningen syftar på ett upprätthållande och ingen vändning i form av handling, sägs det till honom att han likaså skall säga att Han reste Sig över den mäktigt och suveränt och inte i form av förflyttning och upphörande. Han kan inte säga något utan att han tvingas säga samma sak om det⁵.⁶

⁵ Dr. Ahmad al-‘Awāyshah sade:

”Imām Ibn Djarīrs syfte med den här diskussionen var att visa al-Farrā’s fel när han tolkade لإستواء i form av åtagande. En sådan tolkning är inte överensstämmande med ordets (لإستواء) betydelse i arabiskan. Efter att ha begrundat hela hans förklaring av verser som är relaterade till Allåhs (‘azza wa djall) resning, höghet och upphöjdhet, klargörs Imām Ibn Djarīr Salafī-dogm fullständigt klart och tydligt. Han förklarade dessa verser i enlighet med Salafs bekräftande metod och intygade dem med ädla hadither från profeten (sallā Allāhu ‘alayhi wa ‘ālihi wa ‘Aqīdat-is-Salaf, sid. 441-442)

⁶ Djāmi‘-ul-Bayān (1/457).

Allâhs resning över himlen som var rök

Allâh (tabâarak wa ta'âlâ) sade:

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ

”Därefter استَوَىٰ Han sig إلى himlen, som var rök, och sade till den och till jorden: ”Kom, villigt eller nödda och tvungna!” - och de svarade: ”Vi kommer villigt!”⁷

Det vill säga reste Sig över (ارتفع) himlen. Det har redan klargjorts.⁸

⁷ 41:11

⁸ Djâmi'-ul-Bayân (20/391).

Dyrka Honom som har rest Sig över tronen

Allâh (‘azza wa djall) sade:

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذَلِكَمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ

”Er Herre är helt visst Allâh, som har skapat himlarna och jorden under sex dagar. Därefter reste Han sig över tronen. Han styr skapelsens ordning. Ingen kan tala till förmån för en annan utan Hans tillåtelse. Detta är Allâh, er Herre. Honom skall ni dyrka! Vill ni inte tänka över?”⁹

Han (ta‘âlâ) sade att er Herre som dyrkas av allting och som ingen annan får dyrkas än, är Han som skapade de sju himlarna och de sju jordarna på sex dagar. Han skapade dem ensam, utan partner eller stödjure. Därefter reste Han sig över tronen alltmedan Han upprätthöll skapelsens ordning och bestämde för den det Han ville. Ingen kan motarbeta Hans bestämmelse. Ingen kan kontra Hans upprätthållande. Det finns ingen defekt i Hans angelägenheter:

مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ

”Ingen kan tala till förmån för en annan utan Hans tillåtelse.”

På Domedagen kan ingen medla hos Honom utan Hans tillstånd:

ذَلِكَمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ

”Detta är Allâh, er Herre.”

Han som besitter dessa egenskaper är er Herre och Beskyddare, inte de gudomar och avgudar som varken hör, ser, upprätthåller ordningen eller beslutar:

فَاعْبُدُوهُ

”Honom skall ni dyrka!”

Dyrka alltså er Herre som har dessa egenskaper – och gör det uppriktigt.¹⁰

⁹ 10:3

¹⁰ Djâmi‘-ul-Bayân (12/113-114).

Därefter höjde Han sig över tronen

Allâh (‘azza wa djall) sade:

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ

”Det är Allâh som har rest himlarna utan synligt stöd. Därefter reste Han sig över tronen.”¹¹

Den mest korrekta åsikten är det Allâh sade:

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا

”Det är Allâh som har rest himlarna utan synligt stöd.”

De är alltså resta utan synligt stöd, vilket vår Herre sade. Det finns inget annat besked. Det finns ingen annan åsikt som är obligatorisk att underkasta sig.

Hans ord:

ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ

”Därefter reste Han sig över tronen.”

betyder att Han höjde Sig över den (علا عليه). Vi har klargjort betydelsen av (الإستواء), de delade åsikterna om den samt den korrekta åsikten tillsammans med intyg. Därav finns inget behov av repetition här.¹²

¹¹ 13:2

¹² Djâmi’-ul-Bayân (13/411).

Allâh har upphöjt Sig och bestigit tronen

Allâh (‘azza wa djall) sade:

تَنْزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَاوَاتِ الْعُلَى الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى

”Nedsänd av Honom som har skapat jorden och de högsta himlarna. Den Nåderike har rest Sig över tronen.”¹³

Den Nåderike säger att Han har upphöjt Sig över och bestigit tronen. Jag har redan förklarat resningens betydelse och de olika åsikterna om den varpå det inte finns något behov av repetition. Att ordet

الرَّحْمَنُ

”Den Nåderike...”

är en nominativ (مرفوع) har två förklaringar:

1 – En är förknippad med

تَنْزِيلًا

”Nedsänd...”

Det vill säga att den – Qur’ânen – har sänts ned av Honom som har skapat jorden och himlarna. Den har sänts ned av den Nåderike som har rest Sig över tronen.

2 – En är förknippad med

عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى

”... rest Sig över tronen.”

Det vill säga den Nåderike.¹⁴

¹³ 20:4-5

¹⁴ Djâmi’-ul-Bayân (16/11).

Allâh reste Sig över tronen en lördag

Allâh (ta'âlâ) sade:

الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَاسْأَلْ بِهِ خَبِيرًا

”Han som har skapat himlarna och jorden och allt som finns däremellan under sex dagar. Därefter reste Han sig över tronen, Han, den Nåderike! Rikta därför dina frågor om Honom till En som är väl underrättad!”¹⁵

Det sägs att skapandet inleddes en söndag och avslutades en fredag:

ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ

”Därefter reste Han sig över tronen...”

Därefter besteg den Nåderike tronen och höjde Sig över den. Det sägs att det var en lördag.¹⁶

¹⁵ 25:59

¹⁶ Djâmi'-ul-Bayân (17/480-481).

Allâh är ovanför Sina sju himlar

Allâh ('azza wa djall) sade:

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

”Det är Han som har skapat himlarna och jorden under sex dagar, därefter reste Han sig över tronen. Han vet vad som tränger ned i jorden och vad som utgår därifrån och vad som sänker sig från himlen och vad som stiger upp mot den. Han är med er, var ni än befinner er, och Allâh ser allt vad ni gör.”¹⁷

Han säger att Han skapade de sju himlarna och jordarna, ordnade dem och allt som finns i dem och sedan reste Sig över Sin tron, det vill säga besteg den och upphöjde Sig över den. Han (ta'âlâ) sade:

يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا

”Han vet vad som tränger ned i jorden och vad som utgår därifrån...”

Han talar om Sin egenskap och att ingenting av Hans skapelse är dolt för Honom:

يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ

”Han vet vad som tränger ned i jorden...”

Det vill säga av skapelsen:

وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا

”... och vad som utgår därifrån...”

Det vill säga av den:

وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا

”... och vad som sänker sig från himlen och vad som stiger upp mot den...”

Det vill säga vad som sänker sig från den ned till jorden:

وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا

”... och vad som stiger upp mot den...”

Från jorden upp mot den:

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ

”Han är med er, var ni än befinner er...”

Han bevittnar er, människor, var ni än är. Han vet om er och era handlingar, vad ni dagligen bekymrar er om och er sista destination samtidigt som Han är ovanför Sin tron ovanför Sina sju

himlar.¹⁸

¹⁸ Djâmi'-ul-Bayân (22/386).

Allâh reste Sig över tronen på den sjunde dagen

Allâh (‘azza wa djall) sade:

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِّن دُونِهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ

”Det är Allâh som har skapat himlarna och jorden och allt däremellan under sex dagar, därefter reste Han sig över tronen. Ni har ingen beskyddare utom Honom och ingen som kan tala till er förmån - vill ni inte tänka över detta?”¹⁹

Han (ta‘âlâ) sade att den ende som har rätt att dyrkas är Han:

الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ

”... som har skapat himlarna och jorden och allt däremellan under sex dagar...”

ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ

”... därefter reste Han sig över tronen.”

Han reste Sig över Sin tron på den sjunde dagen, efter att Han hade skapat himlarna och jorden och allt däremellan. Bishr berättade för oss: Yazîd berättade för oss: Sa‘îd berättade för oss, från Qatâdah som sade om:

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ

”Det är Allâh som har skapat himlarna och jorden och allt däremellan under sex dagar, därefter reste Han sig över tronen.”

”Det var på den sjunde dagen.”...

Han (ta‘âlâ) sade:

يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ

”Han styr skapelsens ordning, från det högsta till det lägsta, och till sist stiger allt upp till Honom under en Dag vars längd, så som ni räknar, är tusen år.”²⁰

Allâh (ta‘âlâ) säger att det är Han som styr Sin skapelses ordning, från himlen till jorden. Därefter stiger ordern upp till Honom.²¹

¹⁹ 32:4

²⁰ 32:5

²¹ Djâmi‘-ul-Bayân (18/590-592).

Han som är ovanför himlen är Allâh

Allâh (subhânahu wa ta'âlâ) sade:

أَأَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ

”Kan ni vara säkra på att Han, som är ovanför himlen, inte låter jorden uppsluka er? Se hur den skälver och skakar!”²²

Kan ni, otrogna, vara säkra på att Han inte låter jorden uppsluka er, rämna under er och utrota er?

أَمْ أَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ

”Eller kan ni vara säkra på att Han, som är ovanför himlen...”

Det vill säga Allâh:

أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا

”... inte släpper lös en storm över er...”

Det vill säga en sandstorm:

فَسَتَّعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ

”... så våldsamt att ni förstår Min varning.”²³

Så att ni, otrogna, inser följderna av Min varning om ni beljuger den och förkastar Mitt sändebud som upplyser om den.²⁴

²² 67:16

²³ 67:17

²⁴ Djâmi'-ul-Bayân (23/129-130).

Allâh är ovanför tronen och Hans kunskap är överallt

Allâh (tabâarak wa ta'âlâ) sade:

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا

”Har du inte klart för dig att Allâh känner allt det som himlarna rymmer och det som jorden bär? När tre samlas till en hemlig överläggning är Han den fjärde, och om fem samlas är Han den sjätte; och vare sig de är färre eller flera är Han med dem, var de än befinner sig.”²⁵

Det vill säga att Han är med dem med Sin kunskap medan Han är ovanför Sin tron. 'Abdullâh bin Abî Ziyâd berättade för mig: Nasr bin Maymûn al-Madrûb berättade för mig: Bukayr bin Ma'rûf berättade för oss, från Muqâtil bin Hayyân, från adh-Dhahhâk som sade om:

مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا أَدْنَى مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا

”När tre samlas till en hemlig överläggning är Han den fjärde, och om fem samlas är Han den sjätte; och vare sig de är färre eller flera är Han med dem, var de än befinner sig.”

”Han är ovanför tronen och Hans kunskap är överallt.”²⁶

²⁵ 58:7

²⁶ Djâmi'-ul-Bayân (23/237).

Allâh är ovanför allting och allting är under Honom

Allâh (tabâarak wa ta'âlâ) sade:

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ

”Ja, Allâh är Sanningen och allt det som människor anropar i Hans ställe är sken och lögn. Allâh är den Høge, den Store.”²⁷

Att Han är den Høge betyder att Han besitter høghet över allting, att Han är ovanför allting och att allting är under Honom.

Den Store betyder den Våldige, att allting är mindre än Han och att inget är våldigare än Han.²⁸

²⁷ 22:62

²⁸ Djâmi'-ul-Bayân (16/622).

Allâh är ovanför himlarna

Allâh (‘azza wa djall) sade:

لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ

”Allt det som himlarna rymmer och det som jorden bär tillhör Honom; Han är den Höge, den Våldige. Himlarna är nära att rämna ovanifrån.”²⁹

Allt som är i himlarna och på jorden tillhör Allâh:

وَهُوَ الْعَلِيُّ

”Han är den Höge...”

Han besitter höghet och upphöjning över allting. Allt annat är under Honom, ty de är under Hans makt, Hans förmåga förfogar över dem och det Han vill händer dem:

الْعَظِيمُ

”... den Våldige.”

Han besitter våldighet, högmod och högfärd. Han (ta’âlâ) sade:

تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ

”Himlarna är nära att rämna ovanifrån.”

Han (ta’âlâ) säger att himlarna håller på att spricka ovanför jordarna på grund av den Nåderikes våldighet. Liknande sade:

Muhammad bin Sa’d berättade för oss: Min fader berättade för mig: Min farbror berättade för mig: Min fader berättade för mig, från sin fader, från Ibn ‘Abbâs som sade:

”Det vill säga på grund av den Nåderikes (tabârak wa ta’âlâ) tyngd och våldighet.”

Bishr berättade för oss: Yazîd berättade för oss: Sa’îd berättade för oss, från Qatâdah som sade:

”Det vill säga på grund av Allâhs våldighet och majestät.”

Muhammad bin ‘Abdil-A’lâ berättade för oss: Muhammad bin Thawr berättade för oss, från Ma’mar, från Qatâdah som sade liknande.

Det sades till mig att al-Husayn sade: Jag hörde Abû Mu’âdh säga: ‘Ubayd underrättade oss: Jag hörde adh-Dhahhâk säga:

”De håller på att brista på grund av Allâhs våldighet.”

Muhammad bin Mansûr at-Tûsî berättade för oss: Husayn bin Muhammad berättade för oss, från Abû Ma’shar, från Muhammad bin Qays som sade:

²⁹ 42:4-5

”En man kom till Ka’b och sade: ”Ka’b! Var är vår Herre?” Människorna sade: ”Frukta Allâh! Skall du ställa en sådan fråga?” Ka’b sade: ”Låt honom vara. Om han är kunnig så kommer han bara att bli än kunnigare och om han är okunnig så kommer han att lära sig. Du frågade var vår Herre är. Han är tillbaka lutad ovanför den väldiga tronen. Han har Sitt ena ben över det andra. Den här jordens avstånd som du är på är 500 år. Avståndet från den ena jorden till den andra är 500 år. De är 500 år tjocka.” Han kom upp i sju jordar. ”Därefter är avståndet från jorden till himlen 500 år. De är 500 år tjocka. Allâh (‘azza wa djall) är tillbaka lutad ovanför tronen. Sedan rämna himlarna. Läs om ni vill:

تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقَيْنَّ

”Himlarna är nära att rämna ovanifrån.”³⁰

³⁰ Djâmi’-ul-Bayân (20/467-468).

Allâh över allting

Allâh (tabârak wa ta'âlâ) sade:

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

”Han är den Förste och den Siste; Han är den Uppenbare och den Dolde och Han har kännedom om allt.”³¹

Han är den Förste innan allting och utan gräns. Han är den Siste efter allting och utan slut. Det har funnits en tid då bara Han fanns till skillnad från allting annat och Han kommer att finnas när allting annat upphör:

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ

”Allt skall förgå utom Hans ansikte.”³²

Hans ord:

وَالظَّاهِرُ

”Han är den Uppenbare...”

betyder att Han är den Uppenbare över allting annat. Han är den Höge över allting och ingenting är ovanför Honom:

وَالْبَاطِنُ

”... och den Dolde...”

Han är nära allting. Ingenting är närmare något än vad Han är. Han sade:

وَتَحَنُّنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ

”Vi är närmare henne än hennes egen halspulsåder.”³³

Liknande har rapporterats från Allâhs sändebud (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) och sagts av Qur'ân-tolkarna.

Bishr berättade för oss: Yazîd berättade för oss: Sa'îd berättade för oss, från Qatâdah som sade i samband med:

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

”Han är den Förste och den Siste; Han är den Uppenbare och den Dolde och Han har kännedom om allt.”

”Vi fick reda på att medan Allâhs profet (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) satt med sina följeslagare strök ett moln förbi. Allâhs profet (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) sade: ”Vet ni vad det är för

³¹ 57:3

³² 28:88

³³ 50:16

något?” De sade: ”Allâh och Hans sändebud vet bättre.” Han sade: ”Det är sky som vattnar jorden. Allâh (tabârak wa ta’âlâ) för den till folk som varken tackar Honom eller tillber Honom. Vet ni vad som finns ovanför er?” De sade: ”Allâh och Hans sändebud vet bättre.” Han sade: ”Den nedersta himlen; ett skyddat valv och en bevarad våg. Vet ni hur långt det är mellan er och den?” De sade: ”Allâh och Hans sändebud vet bättre.” Han sade: ”Mellan er och den är ett avstånd på 500 år. Vet ni vad som är ovanför den?” De sade: ”Allâh och Hans sändebud vet bättre.” Han sade: ”Ovanför den finns två himlar. Mellan varje himmel finns ett avstånd på 500 år.” Han kom upp i sju himlar, avståndet mellan varje himmel var som avståndet mellan himmel och jord. Därefter sade han: ”Vet ni vad som är ovanför det?” De sade: ”Allâh och Hans sändebud vet bättre.” Han sade: ”Ovanför det är tronen. Avståndet mellan den och himlen är som avståndet mellan två himlar. Vet ni vad som är under er?” De sade: ”Allâh och Hans sändebud vet bättre.” Han sade: ”Det är jorden. Vet ni vad som är under den?” De sade: ”Allâh och Hans sändebud vet bättre.” Han sade: ”Under den finns en annan jord. Mellan dem båda sträcker sig ett avstånd på 500 år.” Han kom upp i sju jordar, avståndet mellan varje jord var 500 år. Därefter sade han: ”Jag svär vid Honom i Vars hand Muhammads själ är. Om ni hade kastat ned ett rep till den nedersta jorden så hade det fallit på Allâh.” Därefter läste han upp:

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

”Han är den Förste och den Siste; Han är den Uppenbare och den Dolde och Han har kännedom om allt.”³⁴³⁵

³⁴ Svag enligt al-Albânî i ”Dha’îf Sunan at-Tirmidhî” (3298).

³⁵ Djâmi’-ul-Bayân (22/385-386).

Mûsâs besked om att Allâh är ovanför himlen

Allâh (tabâarak wa ta'âlâ) sade:

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانُ ابْنِ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ الْأَسْبَابِ السَّمَاوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا وَكَذَلِكَ زَيَّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ وَصَدَّ عَنِ السَّبِيلِ

”Och Farao sade: ”Bygg ett högt torn åt mig, Hâmân; kanske är detta rätt sätt för mig, rätt sätt att nå himlen och göra mig underrättad om Mûsâs gud. – Men jag tror bestämt att han ljuger.” [Dessa tankar] ledde Farao till tron att hans onda handlingar var goda och nyttiga och spärrade [för honom] den rätta vägen.”³⁶

Versen betyder att Farao ville ha ett torn så att han kunde hitta ett rätt sätt för att komma upp till himlen och se Mûsâs gud:

وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا

”Men jag tror bestämt att han ljuger.”

Det vill säga att jag tror att Mûsâ ljuger när han säger och hävdar att han har en gud och herre ovanför himlen som har sänt honom till oss:

وَكَذَلِكَ زَيَّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ وَصَدَّ عَنِ السَّبِيلِ

”[Dessa tankar] ledde Farao till tron att hans onda handlingar var goda och nyttiga och spärrade [för honom] den rätta vägen.”

Så förskönade Allâh för Farao hans fula handlingar när han trotsade och opponerade sig Honom; han fick till och med för sig att han kunde komma upp till himlarna för att se Mûsâs gud.³⁷

³⁶ 40:36-37

³⁷ Djâmi'-ul-Bayân (20/327).

Mûsâ sade att hans Herre är ovanför himlen

Allâh (tabârak wa ta'âlâ) sade:

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَا هَامَانُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَل لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لأظنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ

”Och Faraos sade: ”Såvitt jag vet finns det för er, stormän, ingen annan gud än jag. Låt då tända tegelugnarna, Hâmân, och bygg ett torn åt mig så högt att jag kan stiga upp till Mûsâs gud. Men jag misstänker att han är en av dem som far med lögn.”³⁸

Det vill säga så att jag kan se Mûsâs gud som han dyrkar och kallar till att dyrkas:

وَإِنِّي لأظنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ

”Men jag misstänker att han är en av dem som far med lögn.”

Det vill säga när han säger att hans gud som han dyrkar är ovanför himlen, att det är Han som stödjer honom och hjälper honom och att det är Han som har sänt honom till oss.

Vi har fått reda på att Hâmân byggde ett torn åt honom som han besteg. Mûsâ berättade för oss: 'Amr berättade för oss: Asbât berättade för oss, från as-Suddî som sade:

”Faraos sade: ”Såvitt jag vet finns det för er, stormän, ingen annan gud än jag. Låt då tända tegelugnarna, Hâmân, och bygg ett torn åt mig så att jag kan se Mûsâs gud.” När tornet stod färdigt gick han uppför det och befälde att himlen skulle beskjutas med pilar, vilket gjordes. Följaktligen föll pilarna blodiga ned på marken. Då utbrast han: ”Jag har dödat Mûsâs gud!”

Fjärran är Allâh från vad de säger.³⁹

³⁸ 28:38

³⁹ Djâmi'-ul-Bayân (18/255-256).

Änglarna fruktar Allâh som är ovanför dem

Allâh (ta'âlâ) sade:

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

”De fruktar sin Herre ovanför dem och gör vad de är befallda att göra.”⁴⁰

Han (ta'âlâ) säger att änglarna i himlarna och varelserna på jorden fruktar att deras Herre som är ovanför dem straffar dem om de trotsar Hans order:

وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

”... och gör vad de är befallda att göra.”

De gör vad Allâh befäller dem; de uppfyller Hans rättigheter och undviker Hans vrede.⁴¹

⁴⁰ 16:50

⁴¹ Djâmi'-ul-Bayân (14/246).

Där var Allâh innan skapelsen skapades

Allâh (ta'âlâ) sade:

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ

”Det är Han som har skapat himlarna och jorden under sex dagar och Hans tron var över vattnet.”⁴²

Han säger att Hans tron var ovanför vattnet innan Han skapade himlarna, jorden och allt som finns däremellan. Muhammad bin 'Amr berättade för mig: Abû 'Âsim berättade för oss: 'Îsâ berättade för oss, från Ibn Abî Nadjîh, från Mudjâhid som sade:

”Hans tron var ovanför vattnet innan Han hade skapat något.”

Liknande rapporterade al-Muthannâ som berättade för mig: Abû Hudhayfah berättade för oss: Shibl berättade för oss, från Ibn Abî Nadjîh, från Mudjâhid.

Detsamma rapporterade al-Muthannâ som berättade för mig: Ishâq berättade för oss: 'Abdullâh underrättade oss, från Warqâ', från Ibn Abî Nadjîh, från Mudjâhid.

Bishr berättade för oss: Yazîd berättade för oss: Sa'îd berättade för oss, från Qatâdah som sade:

”Er Herre (tabârak wa ta'âlâ) upplyser er om Sin skapelses begynnelse innan Han skapade himlarna och jorden.”

Muhammad bin 'Abdil-A'lâ berättade för oss: Muhammad bin Thawr berättade för oss, från Ma'mar, från Qatâdah som sade:

”Så var Hans skapelses begynnelse innan Han skapade himlen och jorden.”

al-Muthannâ berättade för mig: al-Hadjdjâdj berättade för oss: Hammâd berättade för oss, från Ya'lâ bin 'Atâ', från Wakî' bin Hudus, från sin farbror Abû Razîn al-'Uqaylî som sade:

”Allâhs sändebud! Vart var vår Herre innan Han skapade himlarna och jorden?” Han sade: ”Ovanför molnen. Ovanför dem fanns luft och under dem fanns luft. Därefter skapade Han sin tron ovanpå vattnet.”

Ibn Wakî' och Muhammad bin Hârûn al-Qattân ar-Râziqî berättade för oss: Yazîd bin Hârûn berättade för oss, från Hammâd bin Salamah, från Ya'lâ bin 'Atâ', från Wakî' bin Hudus, från sin farbror Abû Razîn al-'Uqaylî som sade:

”Allâhs sändebud! Vart var vår Herre innan Han skapade Sin skapelse?” Han sade: ”Ovanför molnen. Ovanför dem fanns luft och under dem fanns luft. Därefter skapade Han sin tron ovanpå vattnet.”^{43,44}

⁴² 11:7

⁴³ Autentisk enligt at-Tabarî i ”Târîkh-ur-Rusul wal-Mulûk” (1/40), Ibn Hibbân i ”as-Sahîh” (6141), Ibn-ul-'Arabî i ”'Âridhat-ul-Ahwadhî” (6/208) och Ibn-ul-Qayyim i ”A'lâm-ul-Muwaqqi'in” (4/224), god enligt at-Tirmidhî i ”al-Djâmi'” (3109) och adh-Dhahabî i ”al-'Uluww” (18) samt svag enligt al-Albânî i ”Dha'îf Sunan Ibn Mâdjah” (181).

⁴⁴ Djâmi'-ul-Bayân (12/330-332).

Det är Han som är Allâh ovanför himlarna

Allâh (tabârak wa ta'âlâ) sade:

وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَاوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ

”Men Han är Allâh i himlarna och på jorden; Han känner det som ni hemlighåller lika väl som det ni öppet visar och Han vet vad ni förtjänar.”⁴⁵

Allâh (ta'âlâ) säger att ingen annan än Han har rätt att dyrkas. Ni, människor, är skyldiga att tacka Honom uppriktigt för alla Hans gåvor. Ändå avgudar de otrogna bland er.

Det är Han som är Allâh ovanför himlarna och på jorden känner Han det ni hemlighåller lika väl som det ni öppet visar. Inget är dolt för Honom⁴⁶. Det är er Herre som förtjänar att lovas och dyrkas uppriktigt. Det är Han som är beskriven på det här viset, inte de som vare sig klarar av att skada, gagna, göra någonting eller ens skydda sig själva mot ont.⁴⁷

⁴⁵ 6:3

⁴⁶ al-Baghawî sade:

”Muhammad bin Djarîr sade: ”Det vill säga att det är Han som är Allâh ovanför himlarna. På jorden känner Han det ni hemlighåller lika väl som det ni öppet visar.” (Ma'âlim-ut-Tanzîl (2/84))

ash-Shawkânî sade:

”Ibn Djarîr sade: ”Det är Han som är Allâh ovanför himlarna och på jorden känner Han det ni hemlighåller lika väl som det ni öppet visar.” (Fath-ul-Qadîr (2/144))

⁴⁷ Djâmi'-ul-Bayân (9/155).

Goda ord stiger upp till Allâh ovanför himlarna

Allâh (tabâarak wa ta'âlâ) sade:

إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ

”De goda orden stiger upp till Honom och den goda handlingen förhöjer dem.”⁴⁸

Han säger att Hans slavs Dhikr tas upp till Honom av hans goda handlingar i form av lydnad, gjorda plikter och utförda befallningar.

Till dem som har tolkat versen så är:

Muhammad bin Ismâ'îl al-Ahmusî berättade för mig: Dja'far bin 'Awn underrättade mig, från 'Abdur-Rahmân bin 'Abdillâh al-Mas'ûdî, från 'Abdullâh bin Mukhâriq, från hans fader al-Mukhâriq bin Sulaym som sade: 'Abdullâh [bin Mas'ûd] berättade för oss:

”När vi nämner en hadîth för er så bekräftar vi den med Allâhs skrift. När den muslimske slaven säger:

سبحان الله و بحمده، الحمد لله، لا اله الا الله، و الله اكبر، تبارك الله

”Fri är Allâh från brister och lovprisad. Lov och pris tillkommer Allâh. Det finns ingen sann gud utom Allâh. Allâh är större. Allâh är väldig.”

tar en ängel orden och sätter dem under sina vingar. Därefter flyger han upp mot himlen. Han passerar inte en himmel utan att änglarna i den ber om förlåtelse för personen som sade så till dess att han kommer till den Nåderikes ansikte.”

Därefter läste 'Abdullâh:

إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ

”De goda orden stiger upp till Honom och den goda handlingen förhöjer dem.”⁴⁹

⁴⁸ 35:10

⁴⁹ Djâmi'-ul-Bayân (19/339).

50.000 år upp till Allâh

Allâh (tabârak wa ta'âlâ) sade:

تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ

”Till Honom stiger änglarna och den heliga ingivelsens ande upp under en dag vars längd är femtiotusen år.”⁵⁰

Allâh säger att änglarna och anden, det vill säga Djibrîl, stiger upp till Honom, det vill säga till Allâh (‘azza wa djall). Pronomenet ”till honom” (إِلَيْهِ) syftar på Allâh⁵¹:

فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ

”... under en dag vars längd är femtiotusen år.”

Deras uppstigning tar så lång tid för dem medan den hade tagit 50.000 år för andra skapelser. Ty de färdas därifrån Hans befallning slutar på den nedersta jorden och sedan uppöver de sju himlarna där Hans befallning börjar. Liknande har tolkarna sagt däribland:

Ibn Humayd berättade för oss: Hakkâm bin Salm berättade för oss, från ‘Umar bin Ma’rûf, från Layth, från Mudjâhid som sade om:

فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ

”... under en dag vars längd är femtiotusen år.”

”Från Hans orders slut under den nedersta jorden till Hans orders början ovanför himlarna är ett avstånd på 50.000 år:

فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ

”... under en dag vars längd är femtiotusen år.”

Det vill säga från att ordern stiger ned från himlen till jorden och från jorden till himlen under en dag vars längd är 50.000 år. Avståndet mellan himlen och jorden är 500 år.⁵²

⁵⁰ 70:4

⁵¹ ash-Shawkânî sade:

”En annan teori är att ängeln stiger upp till Allâh under en period som hade tagit 1000 år för någon annan att korsa. Ty det råder 500 år mellan himlen och jorden. Tiden för en nedstigning från himlen till jorden och sedan tillbaka från jorden till himlen tar 1000 år. Flera Qur’ân-tolkare valde denna åsikt, däribland Ibn Djarîr.” (Fath-ul-Qadîr (4/353))

⁵² Djâmi’-ul-Bayân (23/251).

’Îsâ togs upp till Allâh

Allâh (subhânahu wa ta’âlâ) sade:

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ

”Och Allâh sade: ”’Îsâ! Jag skall kalla dig till Mig och Jag skall upphöja dig till Mig.”⁵³

Muhammad bin Sinân berättade för oss: Abû Bakr al-Hanafî berättade för oss, från ’Abbâd, från al-Hasan som sade om Allâhs (’azza wa djall) ord:

إِنِّي مُنَوِّفٌكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ

”Jag skall upphöja dig till Mig.”

”Han tog upp honom till Sig. Han är hos Honom ovanför himlen.”

Jag tycker att den mest korrekta förståelsen i frågan är att Jag skall ta dig från jorden och ta upp dig till Mig. Det finns nämligen många rapporteringar från Allâhs sändebud (sallâ Allâhu ’alayhi wa sallam) om det. Han sade:

”’Îsâ bin Maryam kommer att stiga ned och döda ad-Dadjdjâl. Därefter kommer han att leva på jorden en viss tid och dö varpå muslimerna ber begravningsbönen för honom och begraver honom.”⁵⁴

⁵³ 3:55

⁵⁴ Djâmi’-ul-Bayân (5/450-451).

Allâh lyfte upp ʿĪsâ till Sig

Allâh (subhânahu wa taʿâlâ) sade:

بَل رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا

”Nej, Allâh upphöjde honom till Sig; Allâh är allsmäktig, vis.”⁵⁵

Det betyder att Allâh lyfte upp Messias till Sig. Han sade att de varken dödade honom eller korsfäste honom. Istället tog Allâh upp honom till Sig och renade honom från dem som hädade honom.⁵⁶

⁵⁵ 4:158

⁵⁶ Djâmi'-ul-Bayân (7/662).

De otrognas själar stiger inte upp till Allâh

Allâh ('azza wa djall) sade:

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا نُفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابَ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ

”Himlens portar skall förbli stängda för dem som påstår att Våra budskap är lögn och högmodigt vänder sig ifrån dem; det blir inte lättare för dem att komma in i paradiset än för en kamel att tränga igenom ett nålsöga. Så belöner Vi de obotfärdiga syndarna.”⁵⁷

Allâh (ta'âlâ) säger att himlens portar skall förbli stängda för dem som högmodigt beljugar Hans bevis och belägg och vägrar tro på dem och följa Hans sändebud. De kommer inte att öppnas för dem när deras själar lämnar deras kroppar. Och i det här livet stiger varken deras tal eller handlingar upp till Allâh ('azza wa djall). Ty deras handlingar är vidriga. Endast rättfärdiga handlingar lyfter upp det goda ordet:

إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ

”De goda orden stiger upp till Honom och den goda handlingen upphöjer dem.”⁵⁸

Därefter har Qur'ân-tolkarna delade åsikter om Hans ord:

لَا تُفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ

”Himlens portar skall förbli stängda för dem...”

Vissa sade att himlens portar är stängda för de otrognas själar.

Ibn Wakî' berättade för oss: Ya'lâ berättade för oss, från Abû Sinân, från adh-Dhahhâk, från Ibn 'Abbâs som sade:

”Han syftade på de otrogna. Himlen öppnas inte för deras själar till skillnad från de troendes själar.”

Ibn Wakî' berättade för oss: Abû Mu'âwiyah berättade för oss, från Abû Sinân, från adh-Dhahhâk som berättade att Ibn 'Abbâs som sade:

”Himlen öppnas för den troendes själ till skillnad från den otrognes själ.”

Muhammad bin al-Husayn berättade för oss: Ahmad bin al-Mufadhhdhal berättade för oss: Asbât berättade för oss, från as-Suddî som sade:

”När den otrognes själ tas slår jordens änglar den till dess att den lyfts upp till himlen. När den kommer till den nedersta himlen slår himlens änglar den så att den stiger ned. Då slår jordens änglar den så att den stiger upp. När den kommer till den nedersta himlen slår himlens änglar den så att den stiger ned till den nedersta jorden. Och om han var troende tas hans själ upp och himlens portar öppnas för den. Den kommer inte att passera en ängel utan att den hälsar den, till dess att den slutligen kommer till Allâh som förser den med dess behov. Därefter säger Han: ”För tillbaka Min slavs själ till honom på jorden. Jag har bestämt att han skall skapas av jord, återvända till jorden och uppstå ur den.”

⁵⁷ 7:40

⁵⁸ 35:10

Andra sade att varken deras goda handlingar eller böner stiger upp till Allâh (‘azza wa djall).

Ibn Wakî’ berättade för oss: ‘Ubaydullâh berättade för oss, från Sufyân, från Layth, från ‘Atâ’, från Ibn ‘Abbâs som sade om:

لَا تُفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ

”Himlens portar skall förbli stängda för dem...”

”Varken deras tal eller handlingar stiger upp.”

al-Muthannâ berättade för mig: Mu‘âwiyah berättade för mig, från ‘Alî, från Ibn ‘Abbâs som sade om Hans ord:

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ

”Himlens portar skall förbli stängda för dem som påstår att Våra budskap är lögn och högmodigt vänder sig ifrån dem...”

”Det betyder att inga av deras handlingar stiger upp till Allâh.”

Muhammad bin Sa’d berättade för mig: Min fader berättade för mig: Min farbror berättade för mig: Min fader berättade för mig, från sin fader, från Ibn ‘Abbâs som sade:

”Den öppnas inte för något gott som de gör.”

Ibn Wakî’ berättade för mig: Min fader berättade för mig, från Sufyân, från Mansûr, från Mudjâhid som sade:

”Varken deras ord eller handlingar stiger upp.”

Matar bin Muhammad adh-Dhabbî berättade för mig: ‘Abdullâh bin Dâwûd berättade för mig: Sharîk berättade för mig, från Mansûr, från Ibrâhîm som sade:

”Varken deras handlingar eller böner stiger upp.”

Ibn Wakî’ berättade för mig: Yahyâ bin Âdam berättade för mig, från Sharîk, från Sâlim, från Sa‘îd bin Djubayr som sade:

”Varken deras goda handlingar eller böner stiger upp.”

al-Muthannâ berättade för mig: al-Himmânî berättade för oss: Sharîk berättade för oss, från Sa‘îd som sade:

”Varken deras goda handlingar eller böner stiger upp.”

Andra sade att himlen öppnas varken för deras själar eller handlingar.

al-Qâsim berättade för mig: al-Husayn berättade för mig: Hadjdjâdj berättade för mig, från Ibn Djuraydj som sade:

”Varken deras själar eller handlingar.”

Jag har valt min åsikt i frågan eftersom Allåhs besked om att himlens portar inte skall öppnas för dem är allmänt. Beskedet har inte gjort något undantag. Jag baserar den på Allåhs allmänna besked samt Allåhs sändebuds (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) besked som stödjer det:

Abû Kurayb berättade för oss: Abû Bakr bin ‘Ayyâsh berättade för oss, från al-A‘mash, från al-Minhâl, från Zâdhân, från al-Barrâ‘ som berättade att Allåhs sändebud nämnde att syndarens själ tas upp till himlen och sade:

”De kommer att stiga upp med den. Varje gång de passerar en samling änglar säger de: ”Vad är det för vidrig själ?” Då säger de vem det är och nämner de fulaste namnen som han fick i det här livet. Sedan kommer de till den nedersta himlen varpå de ber om att den öppnas för den, men den får avslag.” Därefter läste Allåhs sändebud (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) upp:

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ

”Himlens portar skall förbli stängda för dem som påstår att Våra budskap är lögn och högmodigt vänder sig ifrån dem; det blir inte lättare för dem att komma in i paradiset än för en kamel att tränga igenom ett nålsöga.”

Abû Kurayb berättade för oss: ‘Uthmân bin ‘Abdir-Rahmân berättade för oss, från Ibn Abî Dhi‘b, från Muhammad bin ‘Amr bin ‘Atâ‘, från Sa‘îd bin Yasâr, från Abû Hurayrah (radhiya Allâhu ‘anh) som berättade att Allåhs sändebud (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) sade:

”I samband med att en person dör kommer änglarna till honom och säger om han var en from man: ”Gå ut, du fina själ som var i en fin kropp. Gå ut berömvärd och gläd dig över nåd, väldoftande örter och en Herre som inte är arg.” Det kommer att sägas till den till dess att den går ut. Därefter tas den upp till himlen. Det kommer att bes om tillstånd till inträde för den varpå det sägs: ”Vem där?” Då sägs det vem det är varefter de säger: ”Välkommen, du fina själ som var i en fin kropp. Gå ut berömvärd och gläd dig över nåd, väldoftande örter och en Herre som inte är arg.” Det kommer att sägas till den till dess att den kommer fram till himlen vilken Allåh (‘azza wa djall) är ovanför. Och om mannen var dålig säger de: ”Gå ut, du vidriga själ som var i en vidrig kropp. Gå ut fördömd och gläd dig över brännhett vatten, isande mörker och dylikt.” Det kommer att sägas till den till dess att den går ut. Därefter tas den upp till himlen. Det kommer att bes om tillstånd till inträde för den varpå det sägs: ”Vem där?” Då sägs det vem det är varefter de säger: ”Du är inte välkommen, du vidriga själ som var i en vidrig kropp. Gå tillbaka fördömd. Himlens port kommer inte att öppnas för dig.” Därefter skickas den tillbaka från himlen tills att den återvänder till graven.”⁵⁹⁶⁰

⁵⁹ Ibn Mâdjah (4262) och Ahmad (2/364). Autentisk enligt al-Albânî i ”Sahîh Sunan Ibn Mâdjah” (3456). adh-Dhahabî sade:

”Rapporterad av Ahmad i ”al-Musnad” och al-Hâkim i ”al-Mustadrak” som sade: ”Den har samma villkor som al-Bukhârîs och Muslims villkor.” (al-‘Uluww, sid. 22)

⁶⁰ Djâmi‘-ul-Bayân (10/182-186).

Så nära kom Mûsâ Allâh

Allâh (tabâarak wa ta'âlâ) sade:

وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا

”Vi kallade på honom från berget Sinais högra sida och drog honom intill Oss i en hemlighetsfull gemenskap.”⁶¹

Det sägs att Allâh (tabâarak wa ta'âlâ) drog honom intill Sig så att han kunde höra pennans skrift. Ibn Bashshâr berättade för oss: Yahyâ berättade för oss: Sufyân berättade för oss, från 'Atâ' bin as-Sâ'ib, från Sa'îd bin Djubayr, från Ibn 'Abbâs som sade:

”Han blev så pass närmad att han kunde höra pennans skrift.”

Muhammad bin Mansûr at-Tûsî berättade för oss: Yahyâ bin Abî Bukayr berättade för oss: Shibl berättade för oss, från Ibn Abî Nadjîh: Jag blev rapporterad från Mudjâhid som sade:

”Mellan den fjärde himlen – eller så sade han den sjunde himlen – och tronen finns 70.000 ridåer; ridåer av ljus, mörker, ljus och mörker. Han drog Mûsâ intill Sig så att endast en ridå återstod mellan Honom och honom och han kunde höra pennans skrift:

رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ

”Herre, visa Dig för mig.”⁶²

'Alî bin Sahl berättade för oss: Hadjdjâdj berättade för oss, från Abû Dja'far, från ar-Rabî', från Abûl-'Âliyah som sade:

”Han drog honom till Sig så att han kunde höra pennans skrift.”

Ibn Humayd berättade för oss: Djarîr berättade för oss, från 'Atâ', från Maysarah som sade:

”Han blev så pass närmad att han kunde höra pennans skrift i tavlorna.”

Sa'îd sade:

”Han satt bakom Djibrîl ('alayhis-salâm).”⁶³

⁶¹ 19:52

⁶² 7:143

⁶³ Djâmi'-ul-Bayân (15/559-560).

Boken i höjderna

Allâh (‘azza wa djall) sade:

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عَلِّيِّينَ

”Nej! De rättfärdigas bok är i höjderna.”⁶⁴

Uttolkarna har delade åsikter om höjdernas innebörd. Vissa sade att de betyder den sjunde himlen.

Yûnus berättade för mig: Ibn Wahb underrättade oss: Djarîr bin Hâzim underrättade mig, från al-A‘mash, från Shimr bin ‘Atiyyah, från Hilâl bin Yisâf som sade:

”Jag var med när Ibn ‘Abbâs frågade Ka‘b om höjderna. Ka‘b svarade: ”De betyder den sjunde himlen. Där är de troendes själar.”

Ibn Humayd berättade för oss: Yahyâ bin Wâdhih berättade för oss: ‘Ubaydullâh (al-‘Ataqî) berättade för oss, från Qatâdah som sade:

”De är den högsta himlen.”

‘Alî bin al-Husayn al-Azdî berättade för mig: Yahyâ bin Yamân berättade för oss, från Usâmah bin Zayd, från sin fader som sade:

”I den högsta himlen.”

Muhammad bin ‘Amr berättade för mig: Abû ‘Âsim berättade för oss: ‘Îsâ berättade för oss...

Också al-Hârith berättade för mig: al-Hasan berättade för oss: Warqâ‘ berättade för oss, från Ibn Abî Nadjîh, från Mudjâhid som sade:

”Den sjunde himlen.”

Jag berättades från al-Husayn: Jag hörde Abû Mu‘âdh säga: ‘Ubayd underrättade oss: Jag hörde adh-Dhahhâk säga:

”I himlen hos Allâh.”

Andra sade att de betyder tronens högra ben.

Bishr berättade för oss: Yazîd berättade för oss: Sa‘îd berättade för oss, från Qatâdah som sade:

”Vi har fått reda på att Ka‘b sade: ”De är tronens högra ben.”

‘Umar bin Ismâ‘îl bin Mudjâlîd berättade för mig: Mutarrîf bin Mâzin (Jemens domare) berättade för oss, från Ma‘mar, från Qatâdah som sade:

”Höjderna är tronens högra ben.”

Ibn ‘Abdil-A‘lâ berättade för oss: Ibn Thawr berättade för oss, från Ma‘mar, från Qatâdah som sade:

⁶⁴ 83:18

”Ovanför den sjunde himlen, vid tronens högra ben.”

Ibn Humayd berättade för oss: Ya’qûb al-Qummî berättade för oss, från Hafs, från Shimr bin ‘Atiyyah som sade:

”En man kom till Ka’b al-Ahbâr och sade: ”Berätta för mig om Allåhs ord:

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عَلِّيْنَ

”Nej! De rättfärdigas bok är i höjderna.”

Han sade: ”När de troende själarna grips tas de upp varpå himlens portar öppnas för dem och änglarna ger dem glädjande besked. Därefter stiger de upp med dem till tronen. Ur tronen kommer en rulle att komma ut till dem och skrivs ned. Därefter förseglas den med deras kunskap om att de är räddade på Domedagens räakenskap. Det skall de nära änglarna bevittna.”

Somliga hävdar att höjderna är paradiset.

‘Alî berättade för mig: Abû Sâlih berättade för oss: Mu’âwiyah berättade för mig, från ‘Alî, från Ibn ‘Abbâs som sade:

”Paradiset.”

Andra sade att de är det yttersta lotusträdet.

Dja’far bin Muhammad al-Buzûrî från Kûfah berättade för mig: Ya’lâ bin ‘Ubayd berättade för oss, från al-Adjlah, från adh-Dhahhâk som sade:

”Då den troendes själ grips tas den upp till himlen. De nära änglarna följer med den till den andra himlen.” al-Adjlah sade: ”Vilka är de nära änglarna?” Han sade: ”De som är närmast den andra himlen. De nära änglarna följer med den till den tredje himlen, därefter den fjärde, därefter den femte, därefter den sjätte, därefter den sjunde och slutligen till det yttersta lotusträdet.” al-Adjlah sade: ”Varför heter det ”det yttersta lotusträdet?”” Han sade: ”Där upphör Allåhs befallning. Ingenting överskrider det. De säger: ”Herre! Din slav så-och-så!” Men Han känner ju honom bättre än de. Han skickar ett förseglat dokument till honom som garanterar honom skydd mot straff. Det är betydelsen av Allåhs ord:

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عَلِّيْنَ وَمَا أَدْرَاكَ مَا عَلِّيُونَ كِتَابٌ مَّرْقُومٌ يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ

”Nej! De rättfärdigas bok är i höjderna. Och vad kan låta dig förstå vad höjderna är? - En bok med outplånlig skrift, bevittnad av de nära.”⁶⁵

Några menar att höjderna är i himlen hos Allâh.

Muhammad bin Sa’d berättade för mig: Min fader berättade för mig: Min farbror berättade för mig: från sin fader, från Ibn ‘Abbâs som sade:

”Deras handlingar är i en bok i himlen hos Allâh.”

Den korrekta åsikten är att Allâh har sagt att de rättfärdigas bok är i höjderna. Höjderna är staplade

⁶⁵ 83:18-21

ovanpå varandra, högre och högre upp...

Det bevisar att Hans ord:

أَفِي عَالِيَيْنَ

”... i höjderna...”

betyder att de är i höjden, i skyarna och högheterna. Det är möjligt att den är i den sjunde himlen. Det är också möjligt att den är vid det yttersta lotusträdet eller tronens högra ben. Det finns inget definitivt återberättat som utesluter det ena från det andra. Alltså är det korrekta att säga det Han (djalla wa 'alâ) sade: de rättfärdigas bok är så högt uppe att bara Allâh ('azza wa djall) vet var. Vi vet inte var dess slutdestination är. Vi vet bara att den inte slutar vid den sjunde himlen, vilket uttolkarna är eniga om.⁶⁶

⁶⁶ Djâmi'-ul-Bayân (24/206-211).

Därför ville Mûsâ se Allâh

Allâh (tabâarak wa ta'âlâ) sade:

وَلَمَّا جَاء مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرَاكَ وَلَكِنْ انظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ نَرَاكَ

”Och när Mûsâ kom till det möte Vi hade utsatt och hans Herre talade till honom, sade han: ”Herre, visa Dig för mig, så att jag får se Dig!” Han sade: ”Du skall inte se Mig; men se på berget - om det står kvar stadigt där det står, skall du få se Mig.”⁶⁷

Anledningen att Mûsâ ställde sin Herre den frågan var att Mûsâ bin Hârûn berättade för mig: 'Amr bin Hammâd berättade för oss: Asbât berättade för oss, från as-Suddî som sade:

”Efter att Mûsâs Herre hade talat till honom ville han se Honom och sade:

رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرَاكَ وَلَكِنْ انظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ نَرَاكَ

”Herre, visa Dig för mig, så att jag får se Dig!” Han sade: ”Du skall inte se Mig; men se på berget - om det står kvar stadigt där det står, skall du få se Mig.”

Följaktligen samlade Han änglar runt berget och en eld runt änglarna och änglar runt elden och en eld runt änglarna. Därefter visade Han sig för berget.”

al-Muthannâ berättade för mig: Ishâq berättade för oss: 'Abdullâh bin Abî Dja'far berättade för oss, från ar-Rabî' som sade om:

وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا

”Vi kallade på honom från berget Sinais högra sida och drog honom intill Oss i en hemlighetsfull gemenskap.”⁶⁸

”En person som hade träffat profetens (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) följeslagare berättade att hans Herre drog honom till Sig så att han kunde höra pennans skrift. Då sade han utav längtan efter Honom:

رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرَاكَ وَلَكِنْ انظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ نَرَاكَ

”Herre, visa Dig för mig, så att jag får se Dig!” Han sade: ”Du skall inte se Mig; men se på berget - om det står kvar stadigt där det står, skall du få se Mig.”

al-Qâsim berättade för oss: al-Husayn berättade för oss: Hadjdjâdj berättade för mig, från Abû Bakr al-Hudhalî som sade:

”Efter att Mûsâ hade varit borta i trettio dagar och hört Allâhs tal, fick han en längtan efter att få se Honom och sade:

رَبِّ أَرِنِي أَنْظُرْ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ نَرَاكَ وَلَكِنْ انظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ نَرَاكَ

”Herre, visa Dig för mig, så att jag får se Dig!” Han sade: ”Du skall inte se Mig; men se på berget - om det står kvar stadigt där det står, skall du få se Mig.”

⁶⁷ 7:143

⁶⁸ 19:52

Ingen människa klarar av att titta på Mig i detta liv. Den som tittar på Mig dör.” Han sade: ”Min Gud! Jag har hört Ditt tal och vill därför titta på Dig. Hellre tittar jag på Dig och dör än att jag lever utan att se Dig. Då sade Han: ”Se på berget - om det står kvar stadigt där det står, skall du få se Mig.”⁶⁹

⁶⁹ Djâmi'-ul-Bayân (10/418-420).

Det visade Allâh berget

Allâh (‘azza wa djall) sade:

فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا

”Och då hans Herre visade Sig för berget krossades det till en grushög och Mûsâ föll medvetlös till marken.”⁷⁰

al-Husayn bin ‘Amr bin Muhammad al-‘Anqazî berättade för mig: Min fader berättade för mig: Asbât bin Nasr berättade för oss, från as-Suddî, från ‘Ikrimah, från Ibn ‘Abbâs som sade:

”Det enda som visades av Honom var motsvarande ett lillfinger.”

Mûsâ bin Hârûn berättade för oss: ‘Amr berättade för oss: Asbât berättade för oss: as-Suddî hävdade, från ‘Ikrimah, från Ibn ‘Abbâs som sade:

”Det som visades av Honom motsvarade ett lillfinger. Berget blev till grushög och Mûsâ föll medvetlös. Han förblev i det tillståndet så länge Allâh ville.”

Ahmad bin Suhayl al-Wâsitî berättade för oss: Qurrah bin ‘Îsâ berättade för oss: al-A‘mash berättade för oss, från en man, från Anas, från profeten (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) som pekade med sitt finger och sade:

”Då hans Herre visade Sig för berget krossades det till en grushög.”

Abû Ismâ‘îl visade oss sitt pekfinger.

al-Muthannâ berättade för mig: al-Hadjdjâdj bin al-Minhâl berättade för oss: Hammâd berättade för oss, från Thâbit, från Anas, från profeten (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) som läste denna vers, lade sin tumme på lillfingrets fingerspets och sade:

”Berget sjönk.”

al-Muthannâ berättade för mig: Hudbah bin Khâlîd berättade för oss: Hammâd bin Salamah berättade för oss från Thâbit, från Anas som sade:

”Allâhs sändebud (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) läste:

فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا

”Och då hans Herre visade Sig för berget krossades det till en grushög...”

placerade tummen nära lillfingrets fingerspets och sade: ”Berget sjönk.”

Humayd sade till Thâbit: ”Säger du det?” Då lyfte Thâbit sin hand, slog på Humayds bröst och sade: ”Skall jag dölja det efter att Allâhs sändebud (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) och Anas har berättat det?”

Muthannâ berättade för mig: Ishâq berättade för oss: ‘Abdullâh bin Abî Dja‘far berättade för oss: från sin fader, från ar-Rabî‘ som sade:

⁷⁰ 7:143

”När ridån lyftes upp för berget och det fick syn på ljuset, blev det till en grushög⁷¹.”⁷²

⁷¹ Ibn-ul-Qayyim sade:

”Imâm Abû Dja’far Muhammad bin Djarîr at-Tabarîs åsikt – imamen inom Fiqh, Qur’ân-tolkning, Hadîth, historia, grammatik och Qur’ân...

Den som vill veta vad följeslagarna och efterföljarna sade om det här ämnet skall läsa vad han har framfört från dem när han tolkade Hans (ta’âlâ) ord:

فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ

”Och då hans Herre visade Sig för berget...”

تَكَادُ السَّمَاوَاتُ يَتَّقَطُّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ

”Himlarna är nära att rämna ovanifrån.”

och:

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ

”Det är Han som har skapat himlarna och jorden under sex dagar och Hans tron var över vattnet.”

Därmed kommer det att klargöras vilken av de två grupperna som är närmast Allâh och Hans sändebud (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam); de nekande Djahmiyyah eller de bekräftande Ahl-us-Sunnah.” (Idjtîmâ’-ul-Djuyûsh al-Islâmiyyah ‘alâ Harb-il-Mu’attilah al-Djahmiyyah, sid. 295-296)

⁷² Djâmi’-ul-Bayân (10/428-430).

Den bästa tolkningen av al-Kursî

Vissa säger att al-Kursî är själva tronen. al-Muthannâ berättade för mig: Ishâq berättade för oss: Abû Zuhayr berättade för oss, från Djuwaybir som sade:

”al-Hasan brukade säga att al-Kursî är tronen.”

Alla dessa åsikter har en poäng och inriktning. Dock är den bästa tolkningen till den här versen rapporteringen som rapporteras från Allâhs sändebud (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam), nämligen: ‘Abdullâh bin Abî Ziyâd al-Qatawânî berättade för mig: ‘Ubaydullâh bin Mûsâ berättade för mig: Isrâ’îl underrättade oss, från Abû Ishâq, från ‘Abdullâh bin Khalîfah som sade:

”En kvinna kom till profeten (sallâ Allâhu ‘alayhi wa sallam) och sade: ”Be Allâh föra in mig i paradiset.” Han högaktade Herren (‘azza wa djall) och sade: ”Hans *Kursî* omsluter himlarna och jorden. Han sitter på den så att inte ens fyra fingrars utrymme återstår av den.” Sedan visade han med sina fingrar som han förde ihop och sade: ”På grund av Hans tyngd låter den som en ny sadel.”⁷³⁷⁴

⁷³ Kitâb-us-Sifât (37) av ad-Dâraqutnî, as-Sunnah (1/301) av ‘Abdullâh bin Ahmad, as-Sunnah (1/251) av Ibn Abî ‘Âsim och Naqdhû ‘Uthmân bin Sa’îd ‘alâ al-Marîsî al-Djahlî al-‘Anîd (1/425) av ad-Dârimî.

⁷⁴ Djâmi‘-ul-Bayân (1/539-540).

Allâh skall beskådas med ögonen

Enligt mig är den korrekta åsikten den som är överensstämmande med rådande rapporteringar från Allâhs sändebud (sallâ Allâhu 'alayhi wa sallam) som sade:

”På Domedagen skall ni se er Herre liksom ni ser fullmånen och solen på en molnfri himmel.”⁷⁵

De troende skall se Honom och de otrogna skall avskärmas från Honom. Han ('azza wa djall) sade:

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُوبُونَ

”Nej! Denna Dag kommer de förvisso att vara avskärmade från Allâh.”⁷⁶

De som avfärdar att Allâh skall beskådas med blickarna på Domedagen, argumenterar med att de beskådar endast det som är distanserat och på avstånd från dem. En sådan beskådning är omöjlig enligt dem, eftersom det fordrar att Han blir ett föremål för begränsning och slut varför det är omöjligt att se Allâh med blickarna.

De skall frågas: Känner ni någon upprätthållare, utöver er Herre, utan att denne vidrör er eller distanserar sig från er? Om de säger att de gör det, krävs de på bevis, vilket de inte kan lägga fram.

Om de säger att de inte gör det, sägs det till dem: Ni vet ju att Han varken vidrör er eller distanserar sig från er, att Han upprätthåller och handlar och att ni inte vet någon annan än Han vara på det sättet. Ändå tycker ni inte att det är omöjligt att ha kunskap om Honom som upprätthåller och handlar utan att vidröra er eller distansera sig från er.

Om de instämmer, sägs det till dem: Detsamma gäller det ni dementerar om synerna och att de bara ser det som är distanserat och på avstånd från dem; de kan beskåda utan distans och avstånd. På samma sätt vet hjärtan ingen upprätthållare utan att denne vidrör dem eller distanserar sig från dem, ändock era vet. Finns det någon skillnad mellan er och dem som dementerar en upprätthållare och handlare utan att denne också vidrör skapelsen eller är distanserad från den och ändå tycker det vara möjligt för blickarna att se denne utan vidröring eller distans?^{77?78}

⁷⁵ al-Bukhârî (554) och Muslim (633).

⁷⁶ 83:15

⁷⁷ Tâhâ Ramadhân sade:

”Ibn Djarîr bygger sin protest mot dessa på att de erkänner Allâh (ta'âlâ) som skapelsens upprätthållare och skapare samt att Han varken vidrör den eller distanserar sig från den. Trots det kan de inte hitta ute i det verkliga livet någon som upprätthåller och skapar utan att denne antingen är vidrörande eller också distanserad. I så fall skall de stödja dem som bekräftar beskådningen med blickarna utan att kräva dem på att också bekräfta den begränsning eller det avstånd som upplevs av det beskådade i det verkliga livet. Han sade:

”Detsamma gäller det ni dementerar om synerna och att de bara ser det som är distanserat och på avstånd från dem; de kan beskåda utan distans och avstånd. På samma sätt vet hjärtan ingen upprätthållare utan att denne vidrör dem eller distanserar sig från dem, ändock era vet. Finns det någon skillnad mellan er och dem som dementerar en upprätthållare och handlare utan att denne också vidrör skapelsen eller är distanserad från den och ändå tycker det vara möjligt för blickarna att se denne utan vidröring eller distans?”

Ibn Djarîrs protest baseras på att båda parterna är motsägelsefulla då de bekräftar en sak i Qur'ânen och Sunnah och avfärdar en annan, eller bekräftar vissa av Allâhs (ta'âlâ) namn och egenskaper och dementerar andra på grund av att de fordrar liknelse eller jämförelse mellan det dolda och det uppenbara. Samma fordring gäller dock även det som de bekräftar.” (Usûl-ud-Dîn 'indal-Imâm at-Tabarî, sid. 251-252)

⁷⁸ Djâmi'-ul-Bayân (9/466-467).